

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bijzondere overeenkomsten

Heerma van Voss, G.J.J.

Citation

Heerma van Voss, G. J. J. (2008). *Bijzondere overeenkomsten*. Deventer: Kluwer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/13627>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/13627>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Mr. C. Assers
*Handleiding tot de beoefening
van het Nederlands Burgerlijk Recht*

Bijzondere overeenkomsten

Deel V*   Arbeidsovereenkomst, collectieve
arbeidsovereenkomst
en ondernemingsovereenkomst

Bewerkt door: mr. G.J.J. Heerma van Voss
Hoogleraar aan de Universiteit Leiden

Voorheen deel 5-III, nr. 269-475

 Kluwer
a Wolters Kluwer business

Deventer – 2008

Citeertitel:

Asser/Heerma van Voss 7-V* 2008, nr. ...

Grafische vormgeving:

Bert Arts BNO

ISBN 978-90-271-5343-2

NUR 822-201

© 2008, G.J.J. Heerma van Voss en Kluwer, Deventer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande toestemming van de uitgever worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van art. 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb. 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor gevolgen hiervan.

Op al onze aanbiedingen en overeenkomsten zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden van Kluwer bv, gedeponeed ter griffie van de Rechtbank te Amsterdam op 8 augustus 2007 onder depotnummer 127/2007. Deze vindt u op www.kluwer.nl of kunt u opvragen bij onze klantenservice

Abonnementen kunnen op elk moment worden aagegaan voor de duur van minimaal één jaar, te rekenen vanaf het moment van eerste levering. Abonnementen kunnen schriftelijk tot drie maanden voor de aanvang van het nieuwe abonnementsjaar worden opgezegd. Bij niet-tijdige opzegging wordt het abonnement automatisch met een jaar verlengd.

VOORWOORD BIJ DE EERSTE DRUK

Het eerste commentaar op de arbeidsovereenkomst in de Asser-serie verscheen in 1947 als deel 5-III en was gecombineerd met de overeenkomsten van aanneming van werk en het verrichten van enkele diensten. Dit deel heeft zeven drukken beleefd. Aanvankelijk geschreven door KAMPHUIJSEN, is dit deel vanaf de derde druk voor de arbeidsovereenkomst bewerkt door DE LEEDE. Thans verschijnt het deel over de arbeidsovereenkomst voor het eerst als zelfstandig boek.

De laatste bewerking door DE LEEDE dateerde van 1994. Sindsdien is het arbeidsrecht ingrijpend veranderd. In 1997 is titel 7.10 Nieuw BW ingevoerd, waarbij de bepalingen grondig werden gemoderniseerd. In 1999 is de Wet Flexibiliteit en zekerheid van kracht geworden die het ontslagrecht en de regelingen voor flexibele arbeidsrelaties aanzienlijk heeft gewijzigd. Daarnaast is de stroom jurisprudentie ten opzichte van de decennia daarvoor enorm toegenomen. De toegenomen specialisatie in de advocatuur in het arbeidsrecht heeft bijgedragen tot de snelle ontwikkeling van diverse leerstukken. Ook de arbeidsrechtelijke literatuur, het aantal tijdschriften en de hoeveelheid gepubliceerde jurisprudentie zijn aanmerkelijk gegroeid. Als gevolg van deze ontwikkelingen moest dit deel praktisch volledig worden herschreven. Wel is de opzet gehandhaafd, in die zin dat de bepalingen uit het BW zo veel mogelijk op de voet worden gevolgd en dat andere wetten ter plekke waar zij relevant zijn kort worden beschreven.

De beschrijving van het complexe hedendaagse arbeidsrecht is een omvangrijke taak. Om te voorkomen dat de verschijning van dit nieuwe deel in de Asser-serie nog langer op zich zou laten wachten, is er daarom voor gekozen om in deze eerste druk de nadruk te leggen op een voor de praktijk geschikte weergave van het geldende Nederlandse recht. In overeenstemming met de nieuwe opzet van de Asser-serie is daarbij ruim aandacht besteed aan de invloed van Europees arbeidsrecht. In volgende drukken zal meer aandacht worden besteed aan de doctrine en aan rechtsvergelijkende elementen.

In de vorige drukken werden naast de arbeidsovereenkomst ook de collectieve arbeidsovereenkomst en het arbeidsreglement behandeld. In dit deel is dat voortgezet, met dien verstande dat het arbeidsreglement sinds de wijziging van de Wet op de ondernemingsraden van 1998 is vervangen door de ondernemingsovereenkomst die gesloten wordt tussen ondernemer en ondernemingsraad.

Bij de voorbereiding van deze druk heb ik advies gekregen van mr. R.A.A. Duk, mr. H.Th. Van der Meer, mr. T. Van Peijpe en prof. mr. J. Van Slooten. Prof. mr. A.M. Luttmer-Kat heeft een belangrijk deel van het boek doorgenomen en van suggesties

voorzien. Student-assistente K. de Haan verzorgde het jurisprudentieregister. Hen allen dank ik daarvoor zeer.

Den Haag, juli 2008

G.J.J. Heerma van Voss

INHOUDSOPGAVE

Enige afkortingen

Lijst van verkort aangehaalde werken

Hoofdstuk 1 - Inleiding / 1

- § 1. De plaats van de arbeidsovereenkomst in het BW / 1
- § 2. De plaats van de arbeidsovereenkomst in het sociaal recht / 6
- § 3. Plaats van het Europese en internationale recht / 9
- § 4. Gradaties van dwingend recht / 11
- § 5. Institutioneel en contractueel stelsel / 12

Hoofdstuk 2 - Afdeling 1: Algemene bepalingen / 15

- § 6. Definitie van de arbeidsovereenkomst / 15
- § 7. Afbakening van de opdracht / 19
- § 8. Flexibele arbeidsrelaties / 20
- § 9. Bijzondere arbeidsverhoudingen / 24
- § 10. Sollicitatiefase / 32
- § 11. Goedwerkgeverschap en goedwerknemerschap / 36
- § 12. Wijziging van de arbeidsovereenkomst / 40
- § 13. Minderjarigen / 49

Hoofdstuk 3 - Afdeling 2: Loon / 53

- § 14. Loonbegrip / 53
- § 15. Hoogte van het loon / 54
- § 16. Vorm van het loon / 60
- § 17. Voldoening van het loon / 64
- § 18. Risicoregeling / 70
- § 19. Loon tijdens ziekte / 75
- § 20. Inhouding van het loon / 84

Hoofdstuk 4 - Afdeling 3: Vakantie en verlof / 91

- § 21. Vakantie / 91
- § 22. Verlof / 103

Hoofdstuk 5 - Afdeling 4: Gelijke behandeling / 109

- § 23. Het leerstuk van gelijke behandeling / 109

- § 24. Mannen en vrouwen / 111
- § 25. Arbeidsduur en tijdelijke arbeidsovereenkomst / 116
- § 26. Handicap, chronische ziekte en leeftijd / 117
- § 27. Overige criteria / 118
- § 28. De Commissie gelijke behandeling / 120

Hoofdstuk 6 - Afdeling 5: Enkele bijzondere bedingen in de arbeidsovereenkomst / 121

- § 29. Disciplinaire maatregelen / 121
- § 30. Proeftijd / 126
- § 31. Concurrentiebeding / 128

Hoofdstuk 7 - Afdeling 6: Enkele bijzondere verplichtingen van de werkgever / 137

- § 32. Informatieplicht / 137
- § 33. Getuigschrift / 140
- § 34. Arbeidsongevallen / 142
- § 35. Re-integratie bij arbeidsongeschiktheid / 159

Hoofdstuk 8 - Afdeling 7: Enkele bijzondere verplichtingen van de werknemer / 163

- § 36. Gezagsverhouding / 163
- § 37. Schade veroorzaakt door werknemer / 164

Hoofdstuk 9 - Afdeling 8: Rechten van de werknemer bij overgang van een onderneming / 169

- § 38. Overgang rechten en verplichtingen / 169

Hoofdstuk 10 - Afdeling 9: Einde van de arbeidsovereenkomst / 179

- § 39. Duaal ontslagstelsel / 179
- § 40. Beëindigingsovereenkomst / 180
- § 41. Einde van rechtswege / 185
- § 42. Arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd / 187
- § 43. Ontbindende voorwaarde / 199
- § 44. Opzegging / 201
- § 45. Toestemming CWI / 207
- § 46. Opzegverboden / 216
- § 47. Opzegtermijn / 225
- § 48. Opzegging tijdens proeftijd / 229
- § 49. Dringende reden / 231
- § 50. Sancties in het ontslagrecht / 238
- § 51. Vernietigbaarheid van de opzegging / 238
- § 52. Schadeplichtigheid / 240
- § 53. Kennelijk onredelijke opzegging / 242

- § 54. Herstel van de arbeidsovereenkomst / 245
- § 55. Ontbinding wegens gewichtige redenen / 248
- § 56. Ontbinding wegens andere redenen / 259
- § 57. Vergoedingen ter zake van beëindiging / 260

Hoofdstuk 11 - Afdeling 10: bijzondere bepalingen voor handelsvertegenwoordigers / 261

- § 58. Overeenkomst van handelsvertegenwoordiging / 261

Hoofdstuk 12 - Afdeling 11: bijzondere bepalingen ter zake van de uitzendovereenkomst / 263

- § 59. De uitzendovereenkomst / 263

Hoofdstuk 13 - Collectief arbeidsrecht / 269

- § 60. Inleiding / 269
- § 61. De collectieve arbeidsovereenkomst / 269
- § 62. Het recht op collectieve actie / 291

Hoofdstuk 14 - De arbeidsvoorwaarden binnen de onderneming / 301

- § 63. De ondernemingsovereenkomst / 301
- § 64. Overige arbeidsvoorwaardenregelingen / 307

Zakenregister / 309

Wetsartikelenregister / 321

Jurisprudentieregister / 331